

KLOFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre — — — 240 Lei.
Fél évre — — — 120 Lei.
Egy negyed évre — — 60 Lei.
Egy hónap — — — 20 Lei.

Hirdetők áramlati díjainak mellett vételnek jár.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI LAP.

SZERKESZTŐSÉG

Arad és Császár Egységes Vas-
útak palotájában.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat
Bulevardul Regele Ferdinand I.
(Császár Épülete) 22. szám.

TELEFON-SZÁM 131.

ARAD, 1922.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, június 29.

Mai számunk főbb közleményei:
NEM LESZ ACSORGÁS ROMÁN VIZUMÉRT.
MILLIÓS SIKKASZTÁS AZ ASTRÁNÁL.
EGY ROCKEFELLER HALÁLA.
A HÜVÖSVOLGYI GYILKOSÁG.
BÉCSBEN ALÉ A VILLAMOS SZTRÁJK.
SIKKASZTÓ TANFELÜGYELŐ.
BORZALMAS KATASZTRÓFA BERLINBEN.
MACKENSEN VADÁSZPUBKAJA.

A nemzeti érzés.

Ki a gyilkos, kérdik az egész világon, pedig az egész világ tudja, hogy ki követi el ezeket a politikai családirtásokat: a heccelődésnek, a büjtogatásnak, az uszításnak és a szellemnek, amelynek nem volt elég az a millió és milliós ember-tömeg, amely a háború véres torkán lesiklott, a melynek nem volt még elég az izgalmából és nyugtalanságból, a melynek sok az a rettegés, sok az a béke és sok az a munka, amely Közép-Európa és elsősorban Németország romjait fö-

lött botorkálva megindult. Nem igaz az, hogy Rathenau, a mai Európa egyik legragyogóbb intellektusát, valami szent nemzeti érzés elemmentáris ereje taszította kora sárjába; nem a nemzeti érzés gyilkolt őt, hiszen a nemzeti érzés csak alkotni és építeni tud, nem a nemzeti érzés gyilkolt, hanem az a sötét szenvedély, amely csak kompromittálja, felhasználja és meggyalázza a nemzeti érzést.

Valamikor a középkor végén nagy disputák voltak, hogy szabad-e politikai okból gyilkolni és akkor valóban voltak, — a machiavellizmus előfutárai — a kik azt hirdették, hogy szabad. De azóta sok száz esztendő telt el és kodifikált és nem kodifikált erkölcs-törvény mind azt mondja, hogy az emberi társadalmak halálra pusztulnak, ha a gyilkos fegyver a politikai érv rangjára emelkedik. A ki gyilkol, az nem politizál, az nem vitatkozik, az nem kapacitál, az csak gyilkol: emiatt őt és csak leüllesztik azt az eszmét, amelynek nevében fegyverét elsüti. Csak a tébolyának és bűnnek katlanában öntik a gyilkos golyót, bárki röptesse ki és bárkinak szívébe fúródjon.

Nincs a frázisoknak az a kémiailag vegyülete, amely a vérfoltot lemossa és nincs az az eszmény,

amely tettestársként vagy felbuktóként szerepelhetne egy büntetőlekményben. Megrendülten tekint ma az egész világ Németország felé, amelynek büszke feje megtörtén hajlik meg Rathenau teteme

előtt. Ugyátszák, még súlyos láz remegtetli meg ezt a nagyszemű népet, ugyátszák, súlyos válságok sorozatán kell keresztülmennie, míg visszanyeri belső nyugalalmát, békéjét.

Akcio a bolgár bandák ellen.

(Gyanúsít a parasztpárt — A Banca Agrara párti indít.)

BUCURESTI. A parasztpárt ma közzétette június 26-án tartott értekezletéről szóló Kommuniquéjét kapcsolatban a politikai helyzetről szóló bírálatával. A kommuniqué megállapítja, hogy Bratianski miniszterelnöknek a genuai konferenciáról tartott beszámolója egyáltalán nem alkalmas a helyzet tisztázására, különösen, ami Európa újjáépítésében említett szereplőket illeti. A parasztpárt kételkedik Bratianski miniszterelnök állításainak sikerében. A kinstári bonok konszolidálásáról szóló törvény nem jelenti az államadósságok problémájának megoldását, hanem csak újabb alkalmat nyújt a liberális bankoknak a spekulációra. Az erdélyi agrárreform megváltoztatása nem közérdekből, hanem magánérdekből történt. (Rador.)

BUCURESTI. Tegnap este a belügyminiszteriumban értekezlet volt Valtoianu tábornok elnöklété-

vel a bolgár bandák újabb mozgólásának ügyével kapcsolatban. Az értekezleten, amelyen Stelutescu tábornok és Zianella a dobordzsai esendőség parancsnoka is megjelent, megbeszéltek a különböző intézkedéseket, amelyek a komitációnak ellen szülkegezeknek mutatkoznak. Az operáló bandák ellen megkezdik az esodékesse vált akciókat. (Rador.)

BUCURESTI. Bontescu Viktor, a Banca Agrara vezérigazgatója az Adeverul munkatársának kijelentette, hogy a fő-mivelésügyi miniszter a Banca Agrara létjogosultsága felől a királyt nem a tényeknek megfelelőleg informálta. A vezérigazgató kijelentette, hogy házaérkezése után összehívja a közgyűlést, amely minden valószínűség szerint felhatalmazza őt, hogy pert indítson a hatóságok ellen. A bank a bíróságtól a megszüntetett új törvények alkalmazásának

BUDAPESTI LEVÉL.

Szomorú séta a férfi-divat körül.

Leültem a hatkoronás belépődíjat és már ott voltam a Margit-szigeten, hogy találkozjam az ideai nyári „eleganciával”. Kifiataltott és valóban fiatal hölgyek lejtettek gyönyögesen, selyemruhában a strand felé, hogy ott is megóvják ildé „tej”-bőrüket s csak egy-egy soprt-lady tüntetett, merészen kivágott ruhában, mesterséges-zulukaffér bájjalval.

— Olyan fekete, mint egy szecrecsen, pedig az idén már nem is divat, — szól egy súlyosan kigyöngyözött kövér hölgy barátjának, egy tükör asszonyra mutatva.

Az egyik vendéglő terraszán előtt találkoztam a „divathósszal”. Monoklija mögül merészen fixirozta az arra lejtő nőket, s egy-egy pillantását elküldte a terraszon „bankettező” érettségizett kislányok felé is.

Az „érett hölgyek” szende komolysággal hallgatták a bankettefagylalt mellől az „önképzőköri elnöknő” ünnepi köszöntőjét, a

mellyel az osztályfőnököt üdvözölte s eleinte nem merték viszonozni az „elegancia” öket ért kitünő pillantásait, mert még ott rezgett bennük az osztályfőnöki tekintély hódolata.

— Szeretett osztályfőnök ur, — mondta az „elnöknő”, egy sápadt arcú kislány, egybegyűltünk, hogy örökre búcsút vegyünk az iskola padjaitól és az élet göröngyös útjára lépünk . . .

— Nézd milyen aranyos, milyen cukor, milyen elegáns, — sugta egy kis szőke a mellette ülő kedves arcú, borzas feketének.

— Most ide nézett . . .

— Kileptünk az életbe, hogy komoly munka . . . — folytatta az „elnöknő”.

— Ugye szép fiú? — hajolt egy harmadik „érett” is a beszélgetőkörhöz, akik már elfeledtek önképzőkört, padot, osztályfőnököt, minidont, csak az elegáns fiatalembert nért.

A „divathős” meglepett a „bankettező hölgyek” hódolatát és tovább indult, hogy másutt is hódítson. Fénylő barna cipője, kékcsíkos, fehér nadrágja, ujjabásu

sötétkék zakója s a csillogó fehér szalmakalap megfogta a női szíveket s hallani lehetett itt is, ott is:

— Nagyon fess gyerek. Láttad?

Kíváncsi voltam megtudni, hogy mennyibe kerül egy ilyen hódító öltözk, siettem tehát a Kossuth Lajos-utcába, hogy felöltözsem én is, ha másképp nem, hát elméletben. A villamos most véletlenül nem romlott el s így hamar érttem célhoz.

— Kérem szépen, — szóltam egy előkelő Kossuth-utcai kereskedés üzletvezetőjéhez, — sziveskedjék összeállítani egy teljes kollekciót idei férfi-divatcikkekkel, aranynevezéssel.

— Kérem, kérem, nagyon szivesen, — volt a felelet s már hozta is a mintákat.

— Itt van kérem egy pár finom világosszürke, selyem, hosszúságú, nyíltas férfiharisnya 1050 K. Divatos szín még a világos barna, sárga és a fréz is. Egy pár selyem harisnya-kötő 720 K. Nagyon könnyű rövid alsónadrág, nem tapadó selyemből 1800 K. Valóban szép csikos ing, hab-könnnyű 2700 K. Ehhez gallér 180 K. Gallércsatt

120 K. Csikos vagy pettyes sokszínű selyemnyakkendő 100 K. Finom szalmakalap, felső szellőző lyakkal 1800 K. Legdivatosabb, ha a fekete szalag helyett két önkötő, sokszínű-csíkos keskeny selyemnyakkendőt alkalmazunk 850 K. tehát 1700 K. Szürke, antilop bőrv, ezüst csattal 1900 K. Nagyon sikkos ezüstvegyű sítábot 2800 K. Csikos selyem nadrágtartó 1100 K. Barna, vagy fehérruhához illa, selyem divatszobkendő 800 K. Sak táblaszerű kéksárga divat-tárcsa se lyamból 1800 K. Egy pár nyári sárga kesztyű 1100 K. Amiket elmondtam, — folytatta a kereskedő — a legszebbek a dolgok. Az egész nem is sok, csupán 20.070 K.

— Milyen a korcslet? — kérdeztem.

— Nem valami fényes. A mai megélhetési viszonyok között csak a leggazdagabb osztály vásárol nálunk. Természetesen így is rendezkedtünk be s ma nem tartunk annyit faktáron, mint „békében”. Parancsolja, hogy becsomagoljam?

Sikerült meggyőződni az „üz-

felfüggesztését fogja kérni, amíg ebben a kérdésben végleg nem döntenek. (Rador.)

A budapesti mintavásár nagy sikere.

(Az aradiak kaptak utleveleket.)

BUDAPEST. Az árumintavásár vezetőségét kinosan érintette az a tény, hogy huszonhatodikán Erdély számos városában nem adtak ki utlevelet és ennek tulajdonítható, hogy sok erdélyi kereskedő és iparos nem juthatott fel az árumintavásárra. A külföldi vásárlók között az utódállamok nagyszámu kereskedőin kívül a franciák, hollandok, amerikaiak, svédok, görögök és törökök vannak nagyobb számban képviselve. Azonban a Romániával szemben fennálló közlekedési nehézségek, a csehszlovák és jugoszláv relációban levő magas vámokra való tekintettel inkább a nyugati országok: Svájc, Hollandia, Franciaország felé irányul a mintavásáron kiállított kivitelek. Kereskedelmi körökben mozgalom indult meg a vizumkénszer további felfüggesztése érdekében. A vásár területén felállított utlevélhivatal eddig 16 ezer külföldi utlevelet látta meg, ami a mintavásár hatalmas látogatottságának bizonyítéka.

Itt említjük meg, hogy az aradi kereskedők és iparosok minden nehézség nélkül kapták meg utleveleiket és zavartalanul utazhattak a budapesti mintavásárra.

Megszűnik az ácsorgás a román vizumért.

(A román vizumhivatal egy tágas helyiségbe költözik.)

BUDAPEST. Közel két esztendeje már annak, hogy a lapok tárgyalják a román, a cseh és a szerb vizumszerzés nehézségeit. A Rákóczi-úton a román követség előtt hónapokon keresztül a gyalogjáró aszfaltján egész éjszaka százával feküdtek az emberek, hogy reggel számhoz jussanak és ezen az alapon azután megszerezzék a vizumot. Hivatalos helyen kísérletet tettek már többször arra, hogy ezt megszüntessék, azonban nem volt mód a vizumszerzés nehézségeinek kiküszöbölésére. Hamarosan kiderült, hogy nem a román konzulátus rosszindulata okozza az éjszakai virrasztásokat, hanem a kis személyzet. A két-három tisztviselővel dolgozó apparátus nem tudta az ezer és ezer jelentkezőt oly gyorsan ellátni, hogy torlódások és éjszakai várakozások ne legyenek.

Dr. Hetényi Imre rendőrfőtanácsos, az utlevélhivatal vezetője, felkérte Georg Tritu, a román konzulátus vezetőjét és azt az ajánlatot tette, hogy a jövőben ne az Adria-szálló épületében osztogassák kora reggel a számokat, hanem bozsáson megfelelő mennyiségű, dátummal ellátott sorszámmal a budapesti utlevélhivatal rendelkezésére és itt, a mikor az emberek kiváltják utleveleiket, mindjárt sorszámmal is kapnak, a melyről lát-

hatják, mely napon kell jelentkezni az utlevélért. A román főkonzul jóindulattal és megértéssel fogadta dr. Hetényinek ezt az ajánlatát és kijelentette, ha nem is ezen a módon, de okvetlenül segíteni fog a mai viszonyokon. Hasonló lépés történt a cseh és a jugoszláv követségnél is.

A román konzul máris intézkedett. A vizumot adó hivatal az Adria-szálló helyiségéből a Rökk Szilárd-utcában egy új nagy, tágas helyiségbe költözik át, ahol a jövőben nem két tisztviselő, hanem a tisztviselők egész légiója végzi a vizumosztást, ezzel feleslegessé teszi az éjszakai várakozást és számosztogatókat. Ha azonban még így is torlódás lesz, akkor valószínűleg dr. Hetényi tervét fogadják el.

Magyar szerzők amerikai követelése

BUDAPEST. Abból az alkalmából, hogy gróf Bánffy Miklós magyar külügyminiszter az Amerikai Egyesült Államok követe előtt az Unio által kívánt deklarációt megtette a szerzői jogok kölcsönös védelméről, a lapok fel említik, hogy a magyar szerzőknek tizenöt-husz millió követelése van az egyesült államokbeli színházaktól. Molnár Ferencnek csaknem valamennyi darabját adták az utóbbi időben. A „Liliom”-

ot éppen ötszázszor adták. Heltai Jenő „Tündérlaki lányok” című színművét, Herczeg Ferenc „Kék róka”-ját, Földes Imre, Drégely Gábor és Szomori Dezső darabját is sokszor adták. Lengyel Menyhért személyesen intézte el magánjogi kérdéseit. Ezekon kívül még számos opera- és operettszerző van érdekelve a dollárok hazájabeli tantiémek irányában.

Sport.

— Tisztviselők football-mérkőzése. Érdekesnek ígérkező football-mérkőzés lesz csütörtökön délután az Aradi Athletikai Club Str. Theodor Serb (Török Gábor-utcai) sport telepén. Az aradi pénzügyigazgatóság tisztviselői mérkőzést rendeznek a Gazdák Biztosító Szövetkezetnek tisztviselőivel. A pénzügyigazgatóság csapatának összeállítása a következő: kapus Sonnenwirth, hátvédek Gencsy és Perényi, fedezetek Muntean, Ciungan és Balajthy, csatárok Halmos, Endrődy, Szuchanek, Suiaga és Drecin. A csapat kapitánya az agilis Muntean Viktor titkár. Előzőleg ½5 órai kezdettel az AAC. és a Viktória első csapatai mérkőztek. A mérkőzéseken a közönséget két zenekar: katonazenekar és cigányzenekar is fogja szórakoztatni.

— Glória-CFR.—Hakoah barátságos mérkőzés vasárnap délután 6 órakor az óvár-térsporttelepen. Előzőleg II. csapatok.

— AMTE.—ATE. Barátságos mérkőzés csütörtökön, Péter és Pál napján, d. u. fél 7 órakor az óvár-térsporttelepen. Előzőleg II. csapatok játszanak.

— Vivóvizsga. Az aradi róm. kat. főgimnázium ifjusági vivótanfolyama e hó 27-én d. e. 9 órakor és d. u. 3 órakor tartotta Strifler Ferenc főgimnáziumi tornatanár vezetésével kard- és törvívóversenyét. A körmérkőzésben úgy a leányok, mint a fiúk a legjobb formát mutatták s erős küzdelmet fejtettek ki az első-ségért. Győztesek olasz törvívásban: leányok közül első Scheirich Margit 17 pont, második Czimmer Anna 15 pont, harmadik Mikos Márta 11 pont, negyedik Fischer Ilona, ötödik Simai Margit. Fiúk csoportja: Lefkovics Jenő 20 pont, Gábor Endre 18 pont, Szalay Károly 17 pont. Leányok és fiúk assaft mérkőzése törvívásban: 1. Mikos Márta és Szalay Károly, győz Mikos 3:1. — 2. Czimmer Anna és Gábor Endre, győz Gábor E. 3:1. — 3. Scheirich Margit és Lefkovits Jenő, győz Lefkovits J. 3:2. — Olasz kardvívás: első Angele László 24 pont, második Mikos András 21 pont, harmadik Lövinger Tibor 19 pont.

— Nemzetközi teniszverseny. Az oradea-marei NAC. sportklub aug. 22., 23., 24., 25., 26., 27. és 28-án nemzetközi teniszversenyt rendez. A nevezési zárlat 1922. augusztus 14. este 8 óra. A zárlat után érkező nevek 17-ig a sorsolásig csak a nevezési díjak kétszeresének lefizetése ellenében fogadtatnak el. A versenyen minden amatőr játékos részt vehet.

letvezető urat”, hogy semmi vásárlási szándékom sincsen s már szaladtam is más számok után.

Elsiettem egy cipőüzlet előtt és sikerült megpillantanom Margit-szigeti hősöm sötét-barna félcipőjét. Selymes szalagja mellett kicsiny kis cédula diszlett: „Legújabb divat: 4100 K.”

Edzett idegzetem kibirta ezt a csapást is. Arcom sem rándult meg s teljes hadi felkészültséggel, mindenre elszántan állítottam be egy előkelő szabóüzletbe.

— Finom nyári ruha után szeretnék érdeklődni, — szóltam.

— Tessék parancsolni, — felelt az egyik segéd. — Itt van ez a finom gyapjú kékcsikos, nyári angol szövet. Méter 5050 K. Ennek egy teljes öltönyhöz 3 méter elegendő, tehát az 15.150 K. Ha csupán nadrágot parancsol belőle, az 7800 K. Teljes öltöny, csak úgy hozzávetőleg mondom, 22.500 K. Finom angol sötétkék szövetet is mutathatok. Métere ennek 4800 K., de az is nagyon jó. Egy zakókabát csupán 11.500 K.-ba kerül ebből. De mondhatom, nagyon elegáns és finom.

— Természetesen az új, vágott fazonban parancsolja? Vegyek mértéket?

— Nem kérem, még nem, — szóltam szerényen — még megnézem másutt is.

— Ahogy parancsolja . . .

A fejem zúgott a sok számtól és siettem ki az utcára, hogy magamhoz térjek.

— De hát kinek van 60.000 K.-ja egyszeri felöltözködésre? — gondoltam magamban. — Honnan? Miből? — Megkérdezem a „divathóst” ötlött hirtelen az agyamba és mentem vissza a Margit-szigetre.

Ismét fizettem hat koronát s már kutattam hősöm után. Nem csalódtam, mert még mindig itt volt és hódított.

— De hogyan ismerkedjem meg vele? A szerencse segítségemre jött, mert egy ismerősömmel éppen felém tartott, köszöntötték egymást.

— Kérlek szépen, — szóltam a barátomhoz, — légy szives, mutass be annak az urnak, de rögtön, mert fontos beszélni valóm van vele.

— Hát nem ismered? Kezdő ügyvéd, nemrég nyitott irodát.

— Pár bizalmas szót szeretnék önnel váltani, — szóltam legújabb ismerősömhöz, ki meghökkent egy kissé ettől az új ismerősöknél furcsa kéréstől.

— Parancsoljon, — felelt álnyugodtsággal.

— Legyen olyan jó, — szóltam — árulja el nekem a titkot,

hogyan lehet annyi pénzt keresni, hogy elegánsan öltözhessen az ember. Egyáltalán beszéljen a férfidivat titkairól.

Rámnézett, mosolygott egy kicsit, azután így szólt:

— Tudja mit, jöjjön el hozzám a lakásomra ott gyakorlatilag fogom bemutatni a divat-titkokat s ha kívánja nyilatkozom is.

Együtt mentünk a lakására, egy körüti másodemeleti kis garzon lakásba. Szó nélkül kinyitotta ruhaszekrényét s kivett egy inget.

— Ez a legjobb ingem, — mutatott rá egy rongyos, összeviszsa stoppolt ingre. — Ami rajtam van még rosszabb, de nem látszik, mert a kabát eltakarja.

Mikor bámuló arcomat megíátta, cinikusan folytatta:

— Ez a kék zakó csupán hat éves, de a napokban fordítottam és átszabattam. Ezt a csikos fehér nadrágot még akkor kaptam, mikor az első alapvizsgát tettem le a jogon. Új csak a kalap és a cipő. De hát kell valamit vennem, ha hódítani akarok egy gazdag menyasszonyt, aki szép is, szeret is és gyöngye lábon járó irodámat talpra segíti.

Egy szót sem szóltam többé a „divat-hóshöz”, azt sem mutattam, hogy csodálkozom, mert nem is csodálkoztam már ekkor.

Európa romlása.

(Éles kritika az angol politikáról.)

LONDON. *Balfour* külügyminiszter az alsóházban a gemmal Kouferenciára vonatkozólag bejelentette, hogy Anglia és Franciaország között a magántulajdon kérdésében tényleg nézeteltérések voltak. *Grey* tudomásul vette a nyilatkozatot, hozzátéve, hogy egy angol-francia feszültség lélelme alapvetően Európáé. Európáé nem lehetetlen. A másik előfeltétel pedig Franciaország és Anglia együttműködése. Angliának mincseri joga ma javasolni a versaillesi békeszerződés revízióját annál kevésbé, mert annak idején maga szorította a németeket a pontos fizetésre. Ezután *Grey* éles kritikát gyakorolt a kormány politikája felett, ami Európa romlását idézheti elő. (Rador.)

LONDON. A Daily Telegraph szerint a londoni, párisi és római román követek utasítást kaptak kormányuktól, hogy tiltakozzanak az antant konstaninápolyi megbízottainak intézkedése ellen, amelyek *Brattam* miniszterelnök szerint ellenkeznek a szeresi békeszerződéssel. (Rador.)

ATHÉN. A Proodos szerbi Románia, Szerbia és Görögország között újabb szerződés jött létre a balkáni statusquo megőrzése végett. (Rador.)

BERLIN. Az orosz szovjet végrehajtó bizottsága ratifikálta a cseh-országi egyezményt. (Rador.)

A hívősvölgyi gyilkos.

(Megkezdődött a bíróság tárgyalása.)

BUDAPEST. A múlt év novemberében történt, hogy *Neuwirth* Henriknét, egy gazdag gyapjúkereskedő feleségét a Hívősvölgyben az Ördögárokban meggyilkolva találták. A rendőrségnek sikerült kinyomoznia, hogy a tettes *Friedrichkeit* Ferenc kovácssegéd. Az ügy főtárgyalása ma kezdődött meg. *Friedrichkeit* kihallgatásakor azt vallotta, hogy *Neuwirthné* az utcán rámosolygott. Ezt ő kihívásnak tekintette és megszólította az asszonyt. *Neuwirthné* alig néhány szó váltása után arra kérte őt, hogy kísérje el. Hosszas unszolásra ráállt, hogy találkozzanak valahol. A találka tényleg megtörtént és akkor *Neuwirthné*vel egy fürdőbe ment el. Ezután többször volt találkájuk az asszonnyal. Utolsó találkájuk a Hívősvölgyben volt és akkor fojtotta meg. *Friedrichkeit* azt vallja, hogy azért ölte meg a nőt, mert nagyon szenvedélyes volt és semmiképen sem akart vele szakítani. Sőt azt akarta, hogy járjon el a feleségétől is. Arról azonban tudni sem akar, hogy rablógyilkossági szándékából ölte volna meg *Neuwirthné*t. Sőt tagadja azt is, hogy bármit elvett volna *Neuwirthné*től.

Millió sikkasztás az Astránál

(A hitlen főtisztviselő. — Megszökött egymillió lejjel.)

Az aradi Astra vaggongyárnak szenzációja van. A gyárnak egyik főtisztviselője egymillió lejt sikkasztott és eltűnt. A nagyarányú sikkasztásról, amely körülbelül egy héttel ezelőtt történt, a következőket sikerült meg tudnunk:

Az Astra vaggongyár igazgatója megbizta *Frank Pál Ernő* főtisztviselőt, aki a gyár üzleti ügyeinek lebonyolítását intézte, hogy utazzék Bucarestbe, ahol egymillió lejt kölcsönösszámra a gyár teljesített munkája után. A főtisztviselő az utastársához híven Bucarestbe utazott és elvégezte megbízatását. Néhány nappal ezelőtt kellett volna Aradra érkeznie *Frank Pál Ernő*nek, hogy az inkasszált egymillió lejt átadja a gyár pénztárának. *Frank* azonban nem érkezett meg. A gyár igazgatója egy-két napig még várt, de amikor a főtisztviselő nem adott életjelet

magáról, táviratilag érdeklődött utána Bucarestben, ahonnan azt a felvilágosítást kapta, hogy *Frank* már régebben elutazott. A gyár igazgatója előtt most már nyilvánvaló volt, hogy *Frank Pál Ernő* az inkasszált egymillió lejt elulajdonította és ismeretlen helyre szökött.

Az igazgatóság nyomtan fejleltést tett a bucuresti államrendőrségen, amely megindította a nyomozást, de ez mindközéig nem vezetett eredményre. Azt sejtik, hogy *Frank Pál Ernő* csehszlovák utlevéllel átlépte a határt. A főtisztviselő csak rövid ideje van az aradi gyárnál. Szorgalmas, törekvő, megbízható embernek ismerték és éppen ezért bízták meg milliók ügyeinek lebonyolításával. *Frank Pál Ernő* 39 éves, magas, erőteljes férfi, akit most országszerte keresnek.

Aradi művészno sikere.

(Látogatás Adám Irma apjánál.)

Erdélyi lapok híradása nyomán szereztünk tudomást egy Aradról elszármazott fiatal szobrászművészno sikeréről. *Adám Irmanak* hívják a talentumos művésznot, a ki dr. *Kronstein* Vilmos aradi orvos leánya. A művészno cluji (kolozsvári) szereplésével kapcsolatban érdekesnek tartjuk veje foglalkozni.

Arad a szülővárosa es első sikerelt még sem Aradon aratta, hanem Bécsben. *Adám Irma* édesatyja elmondta, hogy leánya 18 éves korában kezdett az agyaggal dolgozni.

— Egy téli estén, amint az asztalnál ültem — mondta a boldog apa — észrevettem, hogy leányom lemintázott engem egy darabka agyagból. Persze az egészet nem vettem komolyan. Éppen akkor utazott fel Bécsbe az édesanyjával, ahová magával vitte a szobrocskát. Testvéreim felismerték a benne rejlő tehetséget és elvitték *Teodorowna Rleshez*, a híres orosz művésznohöz, aki tanítványának fogadta. Négy évig élt Bécsben és ezalatt folyton tanult. A *Lichtenstein* hercegi palotában levő műtermét előkelő főuri vendégek látogatták és elárasztották portraít-megrendeléseikkel. 1917-ben jött le Bécsből és azóta él testvérelmél Clujon (Kolozsvárott.) Sikereiről csak a hozzám írt leveleiből és az erdélyi lapokból vettem tudomást.

Ezután bevezetett a puha, finom szalonba és megmutatta leánya műveit. A szobrokról levette a lepleket és ott pompáztak egy igazi művészlelekek alkotásai.

Az egyik mellszobor dr. *Kronstein* Vilmost ábrázolja. Markáns, erőteljes és élethű a szobor, mint mindegyik portraítja. Van a szobor között egy ülő leányalak, női fej, egy tölteány feje, mind-mind kitímő alkotások. Kérzik belőlük az a poétikus női lélek, amely alkotta őket. Bámulatos, hogy a durva, élettelen anyagba mennyi életet lehel *Adám Irma*. Egyik állványon fiatal gyermekszobor van

elhelyezve, amely csupa örös, gondtalan élet. Az asztalon levő albumból előkerülnek a művészno szobrainak fotografái. Azoknak a szobroknak a másai ezek, amelyeket *Adám Irma* Bécsben alkotott. Mlközben a szobrokat és fényképeket szemléltük, dr. *Kronstein* Vilmos elmondta, hogy leánya már egyizben rendezett kiállítást az aradi Kultur-palotában és sok szobrot készített néhány aradi uricsalád megrendelésére. Bécsi tartózkodása alkalmával a Neue Freie Presse meglellangu cikket írt a „magyar művészleányról.” Egy alkalommal meglátogatta *Reiner* főherceg, a bécsi Akadémia elnöke és megdicsérte a fiatal magyar művésznot. Bucszóul még ennyit mondott dr. *Kronstein*:

— A leányom fantáziából megalkotta *Néró* császár mellszobráit, amely a bécsi közönségnek annyira tetszett, hogy alig gyözte a megrendeléseket... (St—d.)

Sikkasztó tanfelügyelő.

(A tőzsdejáték áldozata.)

BUDAPEST. A napokban tartóztatták dr. *Benes Jenő* tanfelügyelőt, akit sikkasztással vádol a kultuszminiszterium. Dr. *Benes Jenő* a kommunizmus bukása óta a kultuszminiszterium VIII. osztályában teljesít fontos szolgálatot. *Haller* István helyezte erre a helyre, ahol az volt a feladata, hogy a tanítóknak a kommunizmus előtti és alatti viselkedéséről javaslatokat terjesszen elő. Szombaton délelőtt fogták el dr. *Benes*t, az egyik budapesti bankban, amikor egy hamis lebélyegzésű, hamis utalványon akart 17 ezer kotonát felvenni. A tanfelügyelő *Német* István házfelügyelőnek adta ki magát. A banktisztviselők gyámiba fogták és rendőrért küldtek. Az állítólagos házfelügyelőt a főkapitányságra vitték, ahol megállapították, hogy dr. *Benes* Jenőnek hívják. Kihallgatása alkalmával elmondta hogy *Német* István s *Virág* Gyula néven szokta csalásait elkövetni. Vallomása szerint körül-

bőlül 250—300 ezer Koronával károsította meg az államot. A hatalmas összeget eltőzsdézte. Dr. *Benes* Jenő tanfelügyelőt beismerő vallomása után azonnal tartóztatták.

Take Jonescu temetése.

BUCURESTI. *Take Jonescu* holtteste tegnap délután négy óra körül Timisoarara érkezett. Kívánsága szerint nem Braifában, hanem Simajában a kolostor kertben temették el. A holttestet szerdán ravatalozták fel az Athenaeum Palastban. Csütörtökön elvonnak koporsója mellett a közönség, pénteken reggel pedig az északi pályaudvarról Simajába szállítják. A szertartáson a kormányt *Brattana* miniszterelnök és *Pherekyde* a szenátus elnöke fogják képviselni. (Rador.)

Az aradi munkásbiztosító gyógyosztára

(Bezárják, nem zárják?)

Emlékezetes az a harc, mely a munkásbiztosító pénztárak gyógyosztára miatt indult meg ezelőtt néhány hónappal. Aradon be is akarták zárni a munkásbiztosító pénztár gyógyosztárát egy belügyminiszteri rendelet alapján, akkor azonban a pénztár vezetősége megtagadta a rendelet végrehajtását, mert a gyógyosztárát a munkásbiztosító felletes hatósága, a munkaügyi miniszterium létesítette és a vezetőség tiltakozása szerint csakis az jogosult a gyógyosztár bezárását elrendelni. Néhány hónappal ezelőtt tényleg sikerült megmentenie a munkásbiztosító vezetőségének a gyógyosztárát, de azóta is állandóan kísért ez a kérdés. Clujról (Kolozsvárról) érkezett jelentés szerint ott tegnapelőtt elrendelték a munkásbiztosító gyógyosztárának bezárását és a rendelkezést végre is hajtották. Kérdést intéztünk *Lóránt* Józsefhez, az aradi kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatójához, hogy az aradi gyógyosztárát nem érheti-e hasonló sors. *Lóránt* igazgató a következőket mondotta az Aradi Közlöny munkatársának:

— A cluji (kolozsvári) gyógyosztár bezárásáról semmit sem tudok. A tény ma az, hogy az aradi gyógyosztár továbbra is teljesíti hivatását, mert még eddig semmiféle olyan intézkedést nem kaptunk, amelynek a következménye az aradi munkásbiztosító gyógyosztárának bezárása lenne. De nem is kaphattunk ilyen rendelkezést, mert tegnap kezdődött Bucurestiben anket ez ügyben az érdekeltek bevonásával. Ennek az anketnak, ha azt határozná is, hogy a munkásbiztosító gyógyosztárát be kell zárni, még nem lehetett tegnapelőtt az a következménye, hogy gyógyosztárát zárjanak be, miután akkor az anket még meg sem kezdődött.

A szociálista hang.

(A magyar szociáldemokraták követelésel.)

BUDAPEST. A nemzetgyűlés mai ülésén Peidl Gyula előterjesztette a szociáldemokrata párt elvi deklarációját. A párt követeli az általános titkos szavazati jogot. Álláspontja az, hogy a nemzetgyűlés tartama a legrövidebb idő lehet. Követeli a progresszív adózást, a létminimum adómentességét, a numerus clausus megszüntetését, Somogyi és Bacsó gyilkosainak megbüntetését, a kivételes intézkedések megszüntetését, teljes amnesztiát, az emigráltak hazahozását, a gyorsított eljárás alapján hozott ítéletek revízióját, a jogtalanul elítéltek rehabilitációját, az államformának névszavazás útján való megállapítását, a munkásbiztosító önkormányzatát, a szabadságjogokat, a rokkantügyi és földkérdés megoldását. A pontozatok előterjesztése előtt azt hangoztatta Peidl, hogy a szociáldemokraták hangja nem lesz kifinomult diplomatikus, nem lesz olyan, mint amilyen a kaszinókban divatos. Gaál Gaszton figyelmeztette Peidlt, hogy a hangnemet és modort a házszabályok írják elő és nem az urikaszinók. Ezután Peidl a magyarországi bolsevizmus kitérésének okait fejtegette viharos közbeszólások közben. Beszéde végén felhívta a kormányt és a többséget, hogy vessenek véget a gyűlölet és a bosszu politikájának és nyitassák ki a börtönök és az internálótáborok ajtajait.

Irodalom és művészet.

* Az aradi nyári szinkör heti műsora. Csütörtökön: Faust. A m. kir. Opera együttesének felléptével. Péntek: Fifi. Szombat: Fifi. Vasárnap d. u.: Boszorkány. Este: Fifi.

* A színházi iroda hírei. Csütörtökön este bucsuzik az opera együttese Mader Raoul igazgató vezetésével a Faust c. világhírű operában. A Faust ugyanabban a szereposztásban kerül színre, amellyel az elmúlt héten olyan nagy sikert aratott. Margitot Medek, Mártát Bazildesz, Faustot dr. Székelyhidi, Mefisztót Kálmán éneklék. — Csütörtökön van az első főpróbája a Fifi operettnek, amelynek bemutatója péntek este lesz. A darabból több jelmez és díszletes főpróbát kell tartani. A próbákat a nyári és téli színházban tartja a társulat, hogy teljesen elkészülhessen a premiérre. A Fifi főszerepeit Halmos Mici, Szegő Lili, Thomay Masa, Zilahy Irén, Gellért Irén, Keleti Gizi, László Andor, Sebestyén Jenő, Inke Rezső és Selmeczy Mihály játsszák. Jegyek az összes Fifi előadásokra kaphatók a téli színház pénztáránál. — Vasárnap délután Tompos Ellával a cimszerepben kerül színre Sardou világhírű színműve, a Boszorkány. A kiváló színmű teljes esti előadás kiosztásban és gondos előadásban kerül színre.

Ítélet-nap. A newyorki pusztító orkán borzalmai.

Jelentette az Aradi Közlöny, hogy néhány nappal ezelőtt óriási vihar dühögött Newyorkban, mely rettenetes pusztításokat okozott és számos emberáldozatot követelt. A most beérkezett részletes tudósítások a rettenetes katasztrófáról jelentik:

A tornado hatása annál borzalmasabb volt, mivel a szép vasárnap-i idő óriási embertömegeket csalt ki Newyorkból a szabadba és a közeli fürdőkre. A vihar úgy jött, mint valami villámcsapás a derült égből. Délnyugati irányból jövet körülbelül délután fél öt órakor ért az orkán a városhoz. Hihetetlen erővel és gyorsasággal rohant Westchester és Long Island külvárosoktól Newyork északi és keleti tájára, ahol az óriási városnak legtöbb az üdülő és szórakozó helye. A szurokfelete felhők sűrű tömegei szállottak alig 300 méter magasban az égen, alattuk pedig átláthatatlan por- és ködfelhő. A felhők sötétjéből folyvást cikáztak a villámok, néha 3-4 egy időben, fülsiketítő mennydörgéstől kísérve. A vihar természetes fák szaggatott ki a földből pehelyként sodorva azokat tova, vagy a háztetökre döntötte őket, itt-ott az autókra, a bentülőket maguk alá temetve. Az elektromos vezetőket széttepte a vihar úgy, hogy nem volt világítás, a telefonszolgálatot pedig lehetetlenné tette. Igen nagy azoknak az áldozatoknak száma, akiket a villamos vasut leszakadt és a földre lógó felső vezetőkeiből kiszülő áram ölt meg. A viharok áldozatul estek fele City Islandon, a Long Island leglátogatottabb kiránduló helyén lette halálát. Amikor a vihar fölkorbácsolta a szund vizét, százan meg százan ültek csónakban, amelyek tucatjával borultak föl. Hétfő reggelig husz hullát halásztak ki a tenger vizéből.

Igen sokan a Manhattansziget északi partján fekvő parkban pusztultak el. Itt kedvelt szórakozás a török-hinta, melynek 100 láb az átmérője. Ezt az orkán mint valami gyermekjátékot tépte le és a folyó partjára dobta, ahol darabokra zuzódott. A hintán ekkor valami ötvenen voltak. Ezek közül heten szörnyet haltak, harmincan pedig súlyosan megsebesültek. A Hudson másik partján fekvő Morrisownt, ezt a gyönyörű külvárost, a vihar csaknem teljesen elpusztította. Itt a vihar sebessége 100 méter percmérföld volt. — Óriásiak azok a pusztítások is, amelyeket az orkán az Ohio és Massachusset közti területen okozott. Syrakusban — 350 angol mérföldnyire Newyorktól — a felhőszakadás következtében fél méteres víz állott az utcákon. Egy gyorsvonatot a városon kívül megállásra kényszerített a vihar, miután a szakadó eső eloltotta a mozdony tüzeit. A

hálókocsi utasai csak akkor ébredtek fel, amikor a víz a kocsi alá ömlött. Ezeket a vasutasok és mentők csónakokon vitték biztos helyekre. A Hudson környékén az egész gyümölcsstermést elpusztította a vihar.

Mozi.

* Dollárcsibész utoljára megy csütörtökön az Apolló színház műsorán. A nagyváradi Atlantic film gyár nagyszerű alkotása a Dollárcsibész, amely már két ízben zsúfolt ház előtt aratott óriási sikert, csütörtökön utoljára megy az Apollóban. Nem csalatkoztunk egyáltalán, amidőn jó szórakozást jósoltunk azoknak, akik meg fogják nézni ezt a képet, mert jóslatunk bevált: mindenki el van ragadtatva attól, amit ez a kép és az abban szereplő művészek. Különösen Perényi Kálmán nagyszerű játéka és Szilágyi Juci szenzációs táncszámai ragadták el a közönséget, de végtelenül kedves volt Kispálly és Tolnay Dea is. A film felvételei általános feltűnést keltenek és így hamarosan szétment a híre a film nagyszerűségének, ami aztán csak fokozta a közönség érdeklődését. A kitűnő mozi-skeccs csütörtökön megy utoljára. Az előadások 5. 7 és 9 órakor kezdődnek.

* „Fidélió” az Uránia műsorán. A filmirodalom egyik legsajátosabb alkotása: a Fidélió aratott nem mindennapi sikert az Uránia szerdai bemutatóján. Az epochális darab filmmeséje egy csodálatosan mély meglátással megírt történet, amelynek történelmi valósága nincs, de oly mesteriesen van realizálva, hogy egy pillanatra nem kételkedünk, hogy valahol az északon, orosz vidékeken valaha megtörténhetett. A mese Szonjának, a tündériesen szép táncosnőnek küzdelmét tárja fel a nagyherceg undorító szerelmi zaklatásaival szemben. Szonja, aki férje oldala mellett valóban boldog életet él, ellenáll abból bonyodalom támad és míg a nagy hatalmu herceg Szonja szerelméért küzd, addig nem veszi észre, hogy trónja megingott és a forradalom örökre elsöpri uralmát. A szenzációsan érdekesítő kép főszerepét egy végtelenül szép és bájos művésznő Mady Christins alakítja. A kép csütörtökön és pénteken marad az Uránia műsorán.

* Szenzációs vigiáték-est az Apollóban. Az Apolló-színház pénteki műsorán két szenzációs vigiáték kerül bemutatásra, egyiknek címe: A senki fia és főszerepeiben a legkedveltebb magyar komikusok szerepelnek. Gyáriás Dezső, Csontos Gyula, Lenkeffy Ica és Haraszthy Hermin négy olyan név, amely már magában véve is elegendő arra, hogy az érdeklődést a legmesszebbmenő mértékben felkeltse. Hozzá kell vennünk ehhez azt a mély komikummal meglátott és a legmegfelelőbb eszközökkel kidolgozott gondolatot, amely ennek a vigiátéknak alapját adja. A felcseperedett milliomas kefekirály áll ezen film középpontjában, amelynek bemutatóját az előadás első per-

cétől az utolsóig harsogó kacaj fogja kísérni. Ugyancsak ezen a műsoron szerepel a Cserházaság című kacagtató bohózat is, amely egy nászutazás komédiáját mutatja be. Akik a nehezebb műélvezetek között a könnyebb szórakozásoknak is barátjai, feltétlenül meg kell, hogy nézzék ezt a két képet, amelyeknél jobb szórakozást bárki is nehezen talál. A két kép első bemutatója pénteken lesz az Apollóban. Csütörtökön az Urániában négy előadás. Az előadások pontban fél 5, fél 6 és fél 9 órakor kezdődnek.

Egy Rocketeller halála.

(Amerika második leggazdagabb embere.)

Kábelben jelentik Newyorkból, hogy Rocketeller William, John D. Rockefellernek, az olajkirálynak testvérbátyja, tegnap ott nyolcvan kétéves korában meghalt. Amerika leggazdagabb embere, mint mindenki tudja, John D. Rockefeller William. A testvérbátyja, már utána következett. Ő a második a legnagyobb dollárgazdagok közt. A Standard Oil Company hatalmasai közt is a második volt. Az első az öccse. Hogy mily óriási apparátus fölött rendelkezett William ur, érdekesen mondja el a francia Lazzanne, ki 1908-ban beszélt vele. Így mondja el találkozásukat:

— Newyorkban, mikor már láttam az elnököt, a minisztereket, a kapitóliumot, az egyetemeket, a kórházakat és a vasutakat, a város másik végére vezettek, ahol Babel óriási toronyai merednek ég felé. Az egyik torony kőhomlokzatába ez a három szó van belevésve: Standard Oil Company. Fölmentünk a tizenötödik vagy tizenhatodik emeletre. Bevezettek egy rengeteg terjedelmű terembe, ahol harminc embert találtunk. Egyikük élénk állott és ezt mondotta: William Rockefeller vagyok. Ez itt a mi kormányunk székhelye és mind ezek az urak a kormány miniszterei. Ez itt Archibald ur, a miniszter elnökünk. Ez meg ott Libby ur, a mi külügyminiszterünk. Rockefeller ezután karon fogott és reggelizni vitt. A reggeli alig tartott negyedórát, mert a munka királyságában vagyunk. Archibald ur pedig előadta nekem, hogy a Standard Oil Company naponként hatvan-négy millió liter petróleumot termel. A petróleumot előállítja és finomítja. A hordók, amelyekbe a kőolaj belekerül, a kocsik, melyeken a gyártmányt szállítják, az ürvegek, melyekben kicsiben árusítják a petróleumot, mind a részvény, társaság gyáraiban készülnek. — Husz nagy finomítójuk, 9200 vasuti kocsijuk, 224 hajójuk, 70.000 munkásuk van. Ezeknek a munkásoknak pedig naponként 750.000, évenként 250 millió frank munkabért fizetnek.

HIREK.

Előfizetőinkhez!

Julius elsejével az Aradi Közlöny ismét egy új stációhoz érkezik. Az újra eljött évnegyed elején kötelességünknek tartjuk, hogy köszönetet mondjunk mindazoknak, akik jóakaró pártfogásukkal és baráti velünk érzésükkel már évek óta kitartottak az Aradi Közlöny mellett. Mi magunk sok nehézséggel megküzdve, rengeteg munka és küzdelem árán híven akarjuk szolgálni a közönséget. Minden igyekezetünk csak oda irányul, hogy olvasóink csapatát mindazzal el tudjuk látni, amit az újságolvasó a maga megszokott lapjától mindig elvart, elvárhatott és a jövőben is el fog várni. A mi hitünk: a tisztesség, a magyarság híve, a munka, a kultúra és a civilizáció tökéletesítésébe vetett feltétlen bizalom és az elhöz való kitartó ragaszkodás. Hirtelenségek a mai viszonyok között a legjobbak, értesítéseink a legpontosabbak. A szokástól eltérően jelen lapjainkhoz nem csatolunk postai utalványt. Ezzel szemben felkérjük régi és új előfizetőinket, hogy az Aradi Közlöny új negyedére járó előfizetési díjuktat egyenesen kiadói hivatalunkhoz utalják.

— Lapunk legközelebbi száma a szüreti ünnep miatt szombaton jelenik meg.

— Angol delegáció Erdélyben. Bucuresti. A pénzügyminiszter és a kincstári bonok konszolidációja ügyében kiküldött angol bizottság között a tárgyalások befejeződtek. Az angol delegáció Erdélybe utazott tanulmányútra. (Rador.)

— Horthy Miklós szemlén. Budapest. Horthy Miklós kormányzó ma Ceglédre érkezett szemlelátogatás céljából. Cegléden az odaérkező kormányzót Sárkány Gyula polgármester üdvözölte a város nevében. Az üdvözlésre adott válaszában a kormányzó többek között a következőket mondotta: Hazánk jövőjének legbiztosabb pillérei: az összetartás és a munka. Csakis a lelkek Európá-szerre megzavart egyensúlyából fakadhatnak véres események, amelyeknek a híre külföldről a közel-múlt napokban érkezett hozzánk és amelyek megrázták az egész civilizált emberiséget.

— Atulásokat jutányosan és pontosan eszközöl a Lloyd-Bank (Minorita-templommal szemben.)

— Az aradi Fehér Kereszt Gyermekvédő Egyesület július 2-iki Marosünnepélyének előkészületei lázasan folynak. A rendezőség mindent elkövet a siker érdekében. Az ünnepélyen lesz meleg és hideg vacsora, bor-, pezsgő-, cukrász- és mézeskalácsátör, amelyekben előkelő ur-hölgyek fognak közreműködni. Szenzációsnak ígérkezik az uszóverseny, amelyen az összes sportegyletek tagjai részt vehetnek. Az uszóversenyről legközelebb részletes ismertetést hozunk. Pompás lesz a füzijárék és sok-sok érdekesség fogja emelni az ünnepély értékét.

— A kiváló gondolatolvasónő Ujaradon, a kávéház épület különtermében ismét fogad

Borzalmas katasztrófa Berlinben.

Tömeges szerencsétlenség a körvonaton. — Lesodort em berek

BERLIN. A körvasuton kedden borzalmas szerencsétlenség történt. A körvonat volt az egyetlen forgalmi eszköz Berlinben, amelynek alkalmazottai nem vettek részt az általános, tíz percig tartó, tüntető munkaszünetben. Éppen ezért a körvasut járatai tulzsufoltan indultak. A tetőkön és a lépcsőkön is lögtak utasok. A Nordringen két ellenkező irányban haladó vonat találkozott. A két sínpar között, mint rendszerint a közúti vasutak sínparai között csak egy méteres köz van. Az egyik vasúti kocsi lépcsőjén egy munkás állott hátizsák-

jával, melyben erős másfél méteres léceket vitt és amelyek teljes hosszúságukban kiálltak a hátizsák-ból. A kiálló lécek valóságban lekasabolták a szembejövő vonatonak a belső oldalon levő utasait. Az erre keletkezett vérfagyasztó jajgatás tülharsogta a vonatrobogás lármaját. A két vonat vezetői azonnal megállították a robogó vonatokat. Addigra azonban már rengeteg lezuhant ember feküdt a síneken. Harminckilencen szörnyethaltak, ötvenötven súlyosan megsebesültek és igen sokan könnyebben megsebesültek.

— A tisztviselők kongresszusa. Bucuresti. Az állami tisztviselők július 9-én Clujon tartandó kongresszusára egy bizottságot választottak, amely a kormányhoz intézendő memorandumot és szolgálari pragmatikát készíti el. (Rador.)

— Dr. Hoffmann Ottót elítélték. Budapest. Dr. Hoffmann Ottó volt képviselő ügyében tegnap tartották meg a pécsi törvényszéken a főtárgyalást. Hoffmannot lázításra való felhívással és osztályellenes izgatással vádolták és ezért 2 évi börtönrre ítélték. Ebből a vizsgálati fogsággal nyolc hónapot kitöltöttek voltak.

— Gyűjtés a felhőszakadás károsultjainak. Megírta az Aradi Közlöny, hogy dr. Marcus Mihály prefektus és dr. Beles Jenő alispán a hirtelen jött felhőszakadások által sújtott radnai járásbeli községek lakosainak felségélyezésére gyűjtést indítottak a megyében. Aradon a nagy cégéknél és a bankoknál a gyűjtést Petrutiu Áron megyei főjegyző végzi. Eddig a következő nagyobb adományok érkeztek be a prefektúrához: Banca Centrala 5000 lei, Kornis Testvérek 5000 lei. A belügyminiszter ma értesítette a megyei prefekturát, hogy a gyorssegélyhez 50.000 lejtel járul hozzá és ezt az összeget már ki is utalta.

— Petőfi-utca Budapesten. Budapest. A főváros tanácsa elhatározta, hogy a Koronaherceg-utcát Petőfi Sándorról nevezik el, mert a jelenlegi Petőfi-utca, mely a zsidó utcák utcája, nem méltó a nagy költő nevéhez.

— Gyermekesosi fekvő és sport 800 leitől kezdve, gyermekszék, nyugágy, tenniszverő és labda, football, utazási cikkek nagy választékban Hegedüs cégnél. Arad, Bul. Regina Maria 16.

— Állami munkaközvetítés. Az aradi állami munkaközvetítő vezetője ma a következőket közli az érdekeltekkel: Állást keresnek: 1 borbélysegéd, 12 lakatos, 4 hentes, 1 mindenes és 1 cipészsegéd. Állásnyerhetnek: 68 szakásnő, 127 mindenesnő és 12 kocsis Bucurestibe. Vasesztergályos Aradra.

— Magyar élelmiszert kap Bécs. Bécs. Kedden írták alá a magyar-osztrák áruegyezményt. Eszerint hirtelente 3000 marháért és 4 vagon tejet, naponta pedig 15.000 liter tejet szállít Magyarország Bécsnek.

— Bezártak egy aradi fürdőt. A rendőrség kihágási osztálya ma tárgyalta a Katalin-fürdő ügyét. Azzal az indokolással, hogy a fürdőben a legnagyobb rendetlenséget találta a razzia, Végh Juliannát, a fürdő tulajdonosát 2000 lei pénzbir-

ságra ítélte és elrendelte a fürdő bezárását.

— Érdekes sorsolás. Érdekes és nem mindennapi esemény lesz az a sorsolás, amelyet a pénzügyigazgatóság engedélyével tartanak meg a napokban. Sorsolásra kerül egy Puch automobil, a sorsjegy ára darabonként 50 lei. Egy gig, loval, felszereléssel, 20 leies sorsjegyek ellenében. Sorsjegyek kaphatók Bloch és Pchler papírkereskedésében Aradon és a Kalfás vendéglőben Pecicán.

— Az aradi állami fin felső kereskedelmi iskolában a helybiztosítása céljából a tanulók előjegyeztesetik magukat július 1, 2. és 3-án délelőtt 10—11-ig az igazgatói irodában. A jövő tanév elején megnyílik a román tanymelvű sectia is, melybe szintén előjegyeztesetik magukat az érdekelte növendékek. Az igazgatóság.

— Felvételi feltételek a tanítói konviktusban. Felvételnél mindazon tanulók, akik valamely aradi iskolát látogatnak nemzetiségre való tekintet nélkül. A kérvények benyújtásának utolsó terminusa július 20-a. Szükséges mellékletek: 1. az utolsó iskolabizonyítvány; 2. születési bizonyítvány; 3. orvosi bizonyítvány; 4. utraolási bizonyítvány; 5. segélyért kérvényező aradmegyei tanítóknak és tanároknak szükséges. A bélyegtelen kérvények vissza lesznek utasítva. Szintén csak július 20-ig jelentkezhetnek azon tanulók, akik a múlt évben bennlakók voltak és idén is számot tartanak helyükre. Eltartási díj 4000 (négyezer) lei, mely összeg havi előleges részletben lesz kifizetve, az engedménnyel felvett tanító gyermekek pedig 2000 (kétezer) leit. Az egyenruha kötelező minden tanulóra. Mindenki köteles hozni: egy kabátot, egy felöltőt, 2 pár cipőt és 1 pár hálócipőt, 1 paplan 2 huzattal, 4 alsólepedőt, 1 pánt két fehér huzattal, 6 nappali inget, 4 éjjeli inget, 6 türütköző, 6 alsónadrág, 12 zsebkendőt, 6 pár harisnyát, 4 szalvétát, sűrű fésűt, fej-és ruhakéfé, 2 drb. cipőkéfé, 1 fogkefé és 2 lakatot. Ugyisint ne hiányozzon a szappan és a fogpor. Minden egyéb költséget a szülők viselnek: orvosság és esetleges rongálás. A tanulás rendes menete felett 2 tanár őröklik. Hegedűt és zongorát szerény fizetés mellett tanulhatnak a bennlakók. Bővebb információkat ad az aradi tanítókonviktus igazgatósága. Arad, Bulavardul Carol I. No. 4a. Nicolae Mihulin, vice presedinte,

— Pékek a főpolgármesternél. A városi tanács már régebben elhatározta, hogy a Piata Avram Iaticu (Szabadság-térről) elhelyezi a kenyérárusítókat a Piata Catedralei (Thokoly-térre). A pékek, akik sérelmesnek találták magukra nézve ezt a rendelkezést, ma küldöttségileg felkeresték dr. Robu János főpolgármestert és a rendelet visszavonását kérték. A főpolgármester megígérte, hogy a tanács elé terjeszti kérésüket.

— Házasság. Roth Márton és Szinberger Jolán július 2-án (vasárnap) délután 3 órakor tartják Opécskán — saját házukban — esküvőjüket. (Minden külön értesítés helyett.)

— A Gyoroki Önk. Tűzoltó Egyet a Gyoroki Sport Clubbal együttesen július hó 2-án vasárnap a nagy vendéglő kerthelyiségében népünnepellyel egybekötött táncmulatságot rendez.

— Lopás a budapesti Bazilikában. Budapest. A Bazilikából 18 darab nagyértékű fogadalmi képet loptak el. A rendőrség a legszelebbekről nyomozást indította meg.

— Elküldött vasúti tolvaj. Az aradi állomáson már napok óta garázdálkodik egy tolvaj, aki a vasúti kocsik rézkilincseit szerelte le. Az állomásfőnökség feljelentést tett a rendőrségen, ahol megindították a nyomozást. Ma délelőtt sikerült letartóztatni a kilincstolvajt Hai Adám napszámos személyében, akit átkísértek az ügyészség fogházába.

— Felhívjuk t. olvasóink figyelmét az Oppenheim-éle sörraktár mai hirdetésére.

— Hirtelen halál. Apateu községben Papp Antal 62 éves géplakatos tegnap szivgörcsben hirtelen meghalt. Az esetről azonnal jelentést tettek az aradi ügyészségnek, amely a holttest eltemetésére megadta az engedélyt.

Eifogott kasszafuró.

(Léprekerült János Géza.)

BUDAPEST. A rendőrség ma elfogta a leghírhedtebb európai kasszafurók egyikét, János Gézát akit több országban is köröznék. János számos budapesti kereskedő kasszáját is kifurta. Az ilyen módon összeszedett pénz egy részéből Rákosszentmihályon villát vásárolt magának. János felesége most szabadult ki a kalocsai fogházból és őt használták fel arra a detektívek, hogy férje nyomába juthassanak. Megfigyelték, hogy megtudják, mikor fog találkozni legutóbb Csehszlovákiába szökött férjével. Ma azután sikerült meglepni Jánost akkor, amikor feleségével találkozott.

Gránátok a padláson.

(Nyomoz az aradi rendőrség.)

Ma délelőtt feljelentés érkezett a rendőrségre, amely szerint a Str. Tribunal Axente (Damjanits-utca) 15. szám alatti ház padlásán gránátok vannak elrejtve. A rendőrség megjelent a helyszínen és a padlás felkutatása alkalmával két darab 15-ös gránátot talált a szénában elrejtve. A kihallgatások alkalmával a lakók azt állították, hogy nem volt tudomásuk arról, hogy gránátok vannak a padláson. A rendőrség szigorú vizsgálatot indított annak kiderítésére, hogy a gránátokat ki rejtette el a padláson.

Uj városi szabályrendeletek.

(A régiakat át dolgozzák.)

Megírta az Aradi Közlöny, hogy a városi tanács át dolgozta a vízvezetési és csatornázási szabályrendeletet. A város vezetőségében most az a terv merült fel, hogy Arad város összes szabályrendeleteit át dolgozzák, illetve a régiakat hatályon kívül helyezik és újakat készítenek, amelyek a mai viszonyoknak megfelelnek. A jelenlegi szabályrendeletek már több mint husz éve készültek. Azóta nagy változások következtek be a város fejlődésében és a régi szabályrendeletekhez való alkalmazkodás hátráltatja a város fejlődését. A legutolsó szabályrendeletet Aradon 1896-ban készítették, amikor 41087 aktát írték el. A városnál azóta a munka is nagyon megnövekedett, mert 1919-ben már 71521 akta került elintézés alá. Ez az óriási különbség az adminisztráció forgalmában is bizonyítja, hogy a város azóta sokat fejlődött és a szabályrendeletek fenntartása csak hátráltatja Aradot továbbfejlődésében.

Kulturális pótadó a megyében

(Uj iskolák. — Nyugdíjazott tisztviselők.)

A megyei közigazgatási bizottság állandó választmánya ma délelőtt tartotta ülését dr. Marcus Mihály prefektus elnökletével. A bizottság először a kulturális pótadó kivetésére vonatkozó szabályrendeletet tárgyalta. A kulturális pótadó címén befoly összegből a megyében új iskolákat fognak építtetni és azokat a régi iskolákat renováltatni, amelyek javításra szorulnak. Ezután több megyei tisztviselő és tisztviselő-özvegy nyugdíjazását tárgyalta a bizottság. A bizottság határozata szerint a következőket nyugdíjazták: Baumgartner János sebész (boros-sebész) jegyzőt, Gerba Gusztáv pancotai jegyzőt, özvegy Kirilovics Lajosné, a miskolci jegyző özvegyét, özvegy Bildhauer Albertné, özvegy Zászló Mózesné jegyző özvegyét, Almási Lajos és Szombati Imre megyei árvaszéki irodatisztek. Megállapította a bizottság a megyei háztartás új költségvetését is, amely szerint a most következő költségvetési évben a megye kiadásaira 600 ezer lejt irányoztak elő, 600 ezer lejt megyei bevétellel szemben. A bizottság, miután az eleki állatorvosi körzet székhelye Elek Magyarországhoz tartozik, úgy határozott, hogy az eddigi eleki körzetet fenn tartja továbbra is, a körzet székhelye azonban ezután Otlaca lesz. A megyei közigazgatás nyomtatvány és könyvkötészeti szükségleteinek ellátására benyújtott pályázatot vizsgálta ezután felül a bizottság is úgy határozott, hogy a nyomtatványokat a megyei közigazgatás részére a Tipografia Diecezanál (püspöki nyomda), míg a könyvkötészeti munkákat Steiner Mór könyvkötészeténél fogja elkészíttetni. Végetül a megyei iratok és napidíjakok illetményeinek új megállapításával és több állás betöltésével foglalkozott a bizottság.

Mackensen vadászpuskája. Hogyan tört el Főthön és hogyan került meg Budapesten

BUDAPEST. A németek veretlen hadvezérének, Mackensen tábornagnak egy vadászpuskája volt, elsőrangú gyártmány, és amelyhez a nagy katonát kellemes történelmi emlékek fűzték. Ezzel a vadászpuskával, amely a ferbachi gyárban készült remekbe, a vezérkarába beosztott katonatisztek lepték meg a gorlicei áttörés után, mikor Mackensen az orosz kokoszust térdre készítette Mackensen szerződéses vadász léte, nagyon megörült az ajándéknak s azt mondotta róla, hogy ez a legkedvesebb minden vadász puskája közt. A kétsősü fegyvert, melynek egyik csöve golyóra, a másik sörétre volt beállítva, gyönyörűen kiállított fatokban, finnépélyes beszéd kíséretében adták át annakidején Mackensennek. Ki nemsokára a skternevivel őserdőkben, az orosz cárok leghatalmasabb és legdurább vadászterületén vadászott vele s terített le ősbölgényt is. Az összeomlás után az antant parancsára a generálist tudvalevőleg Főthön, Károlyi László gróf kas télyába internálták. A francia zúzóvok mindenét elvették. Mackensen csak egyet akart megmenteni: a vadászpuskát. Az egyik hadsegéde a gróf egyik komornyikjára, Posztirek Jánosra bízta a puskát megőrzés végett.

Mikor az ismert viszonyosságok után visszakerült hazájába, Mackensen levelet írt a volt házigazdájának, Károlyi László grófnak és kérte, hogy küldesse meg neki a puskáját. A gróf, ki nem is tudott a puská létezéséről, érdek lődni kezdett és megtudta, hogyan került a fegyver komornyikjának a kezébe. A gróf szolga azal védekezett, hogy a puskát nagyon őrizte, de a kommun alatt a vörösök elvitték tőle, de nem tudja hová, Károlyi László nagyon restelte a dolgot. A budapesti rendőrséghez fordult segítségért. Feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, de bizony nagyon soká kellett várni, majdnem két évig, míg a rendőrségen eredményre jutottak.

A budapesti rendőrség közigazgatási osztályánál Cser detek tívőfelügyelő vezetésével működik egy csoport, amely egyebek között a be nem jelentett vagy eldugott fegyverek felkutatásával elkobzásával van megbízva. Ennek a detektiv-csoportnak a hatásköre kiterjed az egész országra, sok ezer fegyvert, kézigrántót, municiót koboztak már el, de a legszorgosabb kutatással se tudtak Mackensen vadászpuskájának nyomára akadni. A rendőrség azonban presztizs-kérdést csinalt ebből az ügyből.

Néhány héttel ezelőtt Károlyi gróf komornyikja nagybeteg lett s nem épült fel többé. Mikor meggyönt, halálos ágyához kérte a gróf titkárját s néhány órával halála előtt bevallotta, hogy Mackensen puskáját nem a kommunisták vitték el, hanem ő adta el egy erzsébetfalvai ismerősének 500 koronaért, tehát még a békebeli értéken is jóval alul. A gróf ezt a vallomást közölte a rendőrséggel. A detektivek Erzsébetfalván megtalálták a vevőt, aki a puskát másfél évvel ezelőtt 15.000 koronáért adta tovább. A puská

egy Szombathely melletti községbe került, de ott sem maradt meg, több kézen ment keresztül, míg végül Budapestre hozták és utoljára egy idevaló ur volt a tulajdonosa. Ennél az urnál, ki elfelejtette a fegyvert bejelenteni a rendőrségen, a detektivek megtalálták Mackensen vadászpuskáját és elvitték az Andrássy-ut 58. alatti közigazgatási osztály fegyvertárába. A közigazgatási osztály vezetősége ma levélben értesítette a jelenleg Stettinben lakó tábornagyot, hogy a puská megkerült és értesítse a rendőrséget, milyen módon juttassa el kezébe.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak. (Június 28.)
Dollár 164, márka 0.49, sokol 3.10, dinár 2.10, magyar korona 0.18, budapesti kifizetés 6.16, bécsi kifizetés 114, berlini kifizetés 48 és fél, prágai kifizetés 3.10, francia frank 14.5.
Zürichi nyitás. (Június 28.)
Berlin 155, Newyork 527.5, Milano 2500, Prága 1010, Budapest 53, Zágráb 170, Varsó 11.75, Bécs 2.75, lebélyezett osztrák korona 3.
Budapesti nyitás. (Június 28.)
Dollár 988, márka 293.5, osztrák korona 5.60, leu 620, sokol 1917, dinár 1270.

Zürichi zárlat. (Június 28.)
Berlin 152, Newyork 527.5, Milano 2467.5, Prága 110, Budapest 53, Zágráb 170, Varsó 11.75, Bécs 2.75, lebélyezett osztrák korona 3.0.

Budapesti zárlat. (Június 28.)
Dollár 993, márka 294, osztrák korona 5.35, leu 623, sokol 1923.75, dinár —.

Működik a magyar bankóprés.
Budapest. Az állami jegyintézet kimutatása szerint június harmadik hetében 5.517 millió koronával növekedett az államjegyek forgalma. A forgalomban levő államjegyek összege ezidőszert 32.9 milliárd korona. A jegyforgalom emelkedését főleg az okozta, hogy a kincstár június harmadik hetében 400 millió előleget vett fel a jegyintézettől úgy, hogy tartozása most hat és fél milliárd korona.

Allami támogatást az aradi poliklinikának.

Az aradi poliklinika dr. Meme-
tea Demeter igazgató főorvos vezetése alatt a múlt évben október 20-án kezdte meg működését. Eleinte nagyon kevesen látogatták ezt az igen fontos egészségügyi intézményt, később azonban a közönség belátta, hogy a legborzalmasabb betegségek: a vérbajnak gyógyítása nemcsak egyéni, hanem társadalmi kötelessége mindenkinek. Az intézet megnyitásától 1922. június 15-ig 399 magán-személyt kezeltek a poliklinikán, a kik közül 250 vérbajos volt, a többiek pedig különböző nemű betegségekben szenvedtek. A vérbajban szenvedők között 17-en első, 43-an második stádiumu és 137-en latensek voltak. A kezelték között háromszázötven négy vérbajosok voltak. Három beteg szenvedett hátgerinc

sorvadásban. A poliklinikán 408 vérvizsgálatot vettek, ebből 220 volt pozitív eredménnyel. Összesen 2101 adag neosalvarsant használtak fel. Az intézet fennállása óta a főorvos 6650 vizitet tartott. Cselédek az új rendelet értelmében 354 esetben vizsgált meg, közülök 34-en voltak betegek. A legnagyobb betegségarány a rendőri ellenőrzés nélkül állók között volt: 139 esetben történt vizsgálat és a megvizsgáltak között 52 vérbajost találtak. A poliklinika dacára annak, hogy talán a legfontosabb egészségügyi missziót teljesíti, a legnagyobb nehézségekkel küzd, mert nem részesül megfelelő államsegélyben.

LEGUJABB.

Bécsben áll a villamos sztrájk.

BÉCS. A villamos vasuti alkalmazottak sztrájkja még egyre tart. Engelmann polgármester szerint egyelőre reménytelen a sztrájk befejezése békés megegyezéssel, mert a sztrájkvezetők semmiféle engedelményre nem hajlandók. A vezetők a városi tanács ajánlatát visszautasították, amellyel 45.000 korona hetifizetést ajánlottak fel a villamos vasuti alkalmazottainak. A szociáldemokrata pártkassza azonban e hó végére kiürül és ekkor a sztrájkolók kénytelenek lesznek munkához látni, mert munkanélküli segítséget nem kaphatnak. Ha a sztrájkolók követeléseit teljes mértékben megadnák, akkor egy villamosjegy 300 koronába kerülne. A sztrájk különben naponta 130 millió korona kárt okoz a városnak. A villamosvasuti alkalmazottak ma nagy tüntető felvonulásra indultak végig az egész városban. A belső kerületekben attól félnek, hogy a felvonulás során zavargások lesznek. A tüntetőket azt követelik, hogy Engelmann polgármester azonnal távozzék a helyéről. A rendőri készültségeket mindenütt megerősítették.

Ki lesz Rathenau utóda?

BERLIN. A birodalmi gyűlésen a köztársaság védelmére szóló törvényjavaslat előreláthatólag heves vitát fog provokálni. Az ellenzéki pártokban, sőt állítólag kormánykörökben is bizonyosnak tartják, hogy a javaslat megszavazásához szükséges kétharmad többséget a kormány nem tudja megszerezni. Ezért a kormány vagy visszalép vagy pedig kiírja az új választást. Brockdorff-Rantzau gróf külügyministerségét a nagynémetek és a moit archista pártok ellenzik, mert nem tartják kívánatosnak, főként érzelmi szempontból külügyminiszeri jelöltségét. Ugyanis nevével ő szignálta a versaillesi szerződést. A republikánusok azonban a köztársaság erős exponensének tekintik és miniszterségéhez ezért ragaszkodnak.

Alk nyaralni, vagy fűrdőre megy, ép úgy olvashatja az „Aradi Közlöny”-t mint odahaza. A kiadóhivatal bárhova — külföldre a bélyegköltség megtérítése mellett — utána küldi t. előfizetőinek az „Aradi Közlöny”-t.

Utlevelekre visumot, külföldieknek utlevelet Cluj (Kolozsvárról) vagy Bucurestiből hetenként négyszer közlismert pontossággal a „Kelet” hirlapiroda szerez.

PESTI ÉTLAP.

(Kis mutató a nagy drágaságról).

Egy budapesti harmadrangu vendéglő étlapja került ma véletlenül kezünkbe. *Wrabetz* Gusztáv Népligeti nagyvendéglőjének hiteles árjegyzéke ez az étek-lisza. a mely gaurizánkári perspektivákat tár elénk egyrészt — a szegény budapestiek kosztját illetőleg. másrészt egy pillanatra elfeljéti velünk az itt tobzódó drágaságot. a mely még valutáris átszámítás mellett sem közelíti meg a magyar fővárosban dühöngő, horribilis vendéglői árakat. Azonban mindennél érthetőbben beszél maga az étlap. Itt az irás, olvassátok: Kifli, zsemle 1.60, 1 pár virstli tormával 38, deveceni 40, idei zöldborsó 25, buronya 25, ugorka saláta 45, ometháli 45, adag rétek 15, 1 drb. tort: 25, cseresnyés rétes 35, gyümölcs rizs 40, szegedi halászlé 90, gomás szelet 110, hal maionaisse 150, sertés fillet 110, fél rántott csirké 160, sertés borda 140, beauf steak 140, borju steak 150, bécsi szele 130, 1 liter kadarka-bor 110, fehér csengődi bor 140 ésatöbbi, ésatöbbi. Szönyű számközlösszus ez, a pesti ember életének bizonyáratlenetes éjszakai réme, de amire végére jutottunk a számsorna az jutott eszünkbe, hogy a vala 40 filléres zöld borsót még néhány nappal ezelőtt az aradi áron is 10 leivel mérték ki-lónkén Minek sajnálkozni tehát a pestiek — akik bizonyára tudnak mđ segíteni a dolgukon — sajnálkozunk inkább emmagunkon.

A szerkesztésért
KROLY JÓZSEF
felel

Cenzur: **Dr. Romul Mager.**

NILTÉR.

Az ezen réf alatt közlőtekért nem vállalunk felelősséget.

Értesítés!

gy ismerőseim, mint a n. 6. zónáság szives tudomására om, hogy Maghiar-Peolcan

kereskedelmi irodát

nyitottam, abjabona, sertés stb. vételét és eladását zvetitem. Bármily megbízást a legpásabban elintézem. Szives pártfogásár: 12868

Viráh János,

szálloda tulajos **M. - Peolca.**

Borkövet

minden nyiségben vesz

RUZSOYI LAJOS

borbizományi és atlan forgalmi ügy-nöksége **Siria Iagos.** 1550

Gyors és gépiróiskola

Bul. Gen. Dragalina (Apponyi-körut) 8.

Gyors- és Gépirás. Könyvelés. Keresk. számtan. Levelezés. Julius hó elsejen u 4 hónapos tanfolyam. Román és magyar oktatás. Nappali és esti tanfolyamok. Beiratás: Az iskolába d. e-11-12. d. u. 3-5-ig és Engel Mórán Str. Brancovici (Lázár Vilmos-u.) 2. délben 12-1 között. 2923

Brillians köveket, platina, arany- és ezüst-tárgyakat a legmagasabb áron vesz:

Hirsch Jenő órás és ékszerész
Strada Metianu (Forray-u.) 12126

PFAFF

varrógépek, Hannoveri **Continental** kerékpárgummik jutányosan kaphatók kizárólag 2730

Hammer Vilmosnál,
Arad, Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 5-6.

Prima

„Ternolit” asbest-pala kapható:

Kornis Testvéreknel

ARAD. 2880
Telefon: 501 és 623. sz.

TALPAK,

BOROK, SZANDALOK nagyban elárulása. Viszonteladónak óriási árkedvezmény. TAFROF SEBESTYEN-nél. viaduktal szemben

TERNOLIT PALÁVAL

van fedve a Strada Cosbuc (Wesselényi-utca) 2. számú ház. 2175

Könyvkötészeti tanulóleány

felvétetik. Cím a kiadóhivatalban.

Nincs többé zavaros romlott sör!

A vidéki sörfogyasztó közönség szives tudomására hozom, hogy Németországból legmodernebb gépem megérkezett és így abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy garantiát vállalhatok, hogy az általam szállított

palacsör még a legnagyobb hőségben is 8-10 heti állás után is friss, zamatos kitünő ízét és fényét megtartja

miáltal m. tisztelt vidéki vevőimet óriási károsodástól és kellemetlen-ségtől óvom meg.

Oppenheimer Rezső

szörraktára, müjégyára és hűtőtelepe. 12504
ARAD, Str. M. Eminescu (Deák F.-u.) 8.

Brillians köveket, arany és ezüst tárgyakat a legeslegmagasabb áron vesz. — Óriási raktár Alpacca diszezüst tárgyakban és evbeszközökben. **Olesó szolid árak.** 2826

WEINBERGER FERENCZ
ékszerész, Bul. Reg. Maria (Andrássy-tér) 20.

Csilárokra

selyemernyő behuzást és drót várak elkészítését **Csilárok** nagy vállalom. **Návrády Ede** villanyszerelő, Strada Metianu (Forray- és Rákóczi-u.) sarok. 2955

Agilis fiatalember

kereskedelmi szakmából román és német nyelv ismerettel, állandó alkalmazást nyerhet 2948

Lengyel butorgyárban.

Benzin

refinált petróleum, különböző kenő olajok és nyersolaj cséplési idényre érkezett 8

Vuleu J. Maxim

céghez Arad, Str. Colonel. Paulian 5-6 (Fáblán László-u.) 2889

Aki kiváló borokat

akar inni, vagy izletes hídag és meleg itéleket akar enni, okvetlen keresse fel az **Ortutay-palotában** levő teljesen modern kényelemmel berendezett

TRANSYLVANIA

Caffe-restaurantot, melynek ünnepeyes megnyitása **est-törtökön este** lesz **Konta** jóhírű cigányzenekarának közreműködése mellett. — Olesó árak! Figyelmes kiszolgálás! 12368

ARLEJTÉSI HIRDETMÉNY.

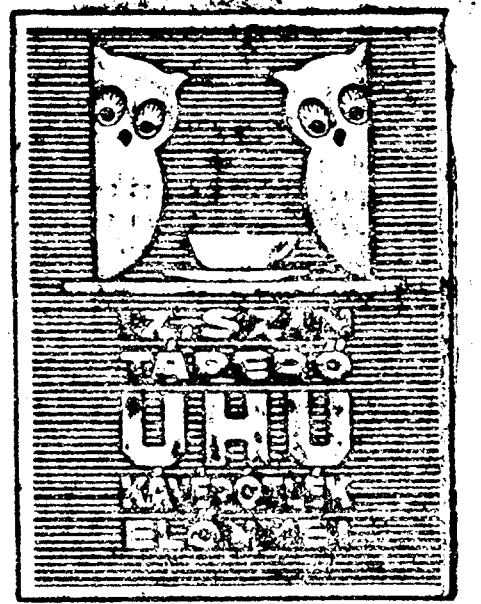
Arad t. h. j. f. város gazdasági széke a fizető laktanya udvarán található ócskavasak értékesítésére vonatkozólag folyó év július hó 10-én d. u. 4 órakor a gazdasági tanácsnok helyiségében árlejtést tart.

Kikiáltási ár: Öntött vasnál mtrn. 150 lei. Egyéb vashulladékoknál mtrn. 65 lei. Bánatpénzül leteendő 200 lei készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szöbéli ajánlatokkal.

Arad t. h. j. f. város gazdasági széke-nek 1922. évi jun. hó 26-án tartott üléséből.

Gazdasági széke.

Eladó szőlő és magánház

Pancotán. Helyben nagy telkesbár és magánházak eladók. **Keresek** 2-5 szobás magánházakat 2905

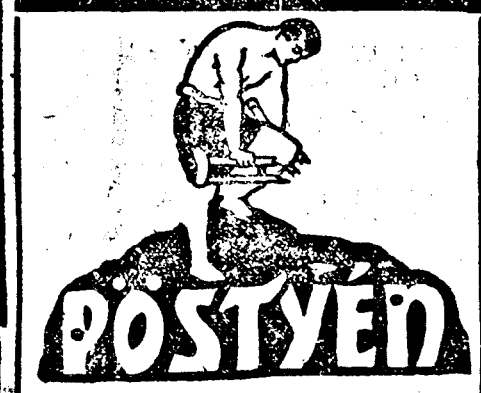
Májer András
épitészeti és forgalmi iroda Calea Saguna 70.

Rossi és Pellegrini

vállalkozók, az „Asfaltul” Bucuresti asfalt s asfalttermékek gyárának képviselői s gyári lerakata Arad Str. Márgesti (Kossuth-utca) 28. **AJANLANAK:** Asfalt-bitumen stb. asfalttermékeket. — Tordaj portland cementet. 1-a darabos s öttöt meszet, kész beton csöveket, legjutányosabb napi áron **VÁLLALNAK:** Mindennemű aszfaltozási munkát, nedves talak sztrazza tételét, cementterezzo müburkolat, strkeretezéseket, cementbeton hídak, estörtök, stb. épitkeztést, valamint tervezést legelőnyösebb feltételek mellett. 2651

AZ IGAZI UTAT!

Fr. H. Soltau, belkölözéles Hamburg 6. Postafák. 12331
Közléseket megterem.

világhírű iszapforrása ismét kényelmesen elérhető. Közvetlen gyorsvonat Budapestről és Kassáról. 2594

Romániai vendégeknek magas valutakedvezmény

Információt nyujt (vizumbeszorést, pénzáttutalást stb. illetőleg is) az erdélyrészi vezérképviselőt:

„RECLAMA” Cluj,

Piata Unrei 4. Vidékiekkel prömp levelezés **CSUZ, KOSZVÉNY, ISCHIAS.** első gyógyhelye. —: „Reclama” No. 1920

Magánházak, bérházak, üzletek, szőlők, zongorák, szőnyegek, butorok SZIRMAI stb. adásvételét leggyorsabban és legelőnyösebben közvetíti adásvételi és hirdető iroda Strada Tribunal Axepte (Damjanich-u.) 14

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetéseket tíz szavak szerint számítjuk.
Minden szó hirdetési ára 75 banf.
Vastagabb betűvel 1 fel 50 banf.
A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.
Hirdetéseket délután 5 óráig veszik fel.
Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.
A legkisebb hirdetés ára 10 szócik 7 fel 50 banf.
A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést visszavégye amelynek tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa.

Alkalmazás.

ÜGYES SZOBALÉANY szomszár felvétel. Cím a kiadóban. 500

ROMAN nyelvű szöveg és irásban tökéletesen tudó férfi, ki irodai bel, valamint külmunkák elvégzésére vállalkozik, azonnal alkalmazást nyer. Cím a kiadóban. 800

DEUTSCHES FRAULEIN wird zu größerem Kinder gesucht. Adresse in der Administration. 700

EGY ALMOLNAR és több molnárlegény azonnal felvétel. Emilia-malon, MÓDOS. 2949

IRODAI TEENDŐKBE keres leány felvétel. Németül vagy románul tudók elvethet. Szabó György pipere és... 2947

JOBB MINDENES leány... kereset. Str. Petrusului (Thököly Imre-utca) 3. 2951

ÖNÁLLÓ villanyszerelő, valamint villanyszerelő tanoncok felvételek Varga és Rosenfeld villanyszerelőknél Bul. Reg. Maria 3. 11736

VOLT gazdasági tiszviselő raktárnoki vagy megfelelő állást keres. Megkeresések „Szorgalmas 55” jelige alatt a „Kelet” lapirodába kéretnek. 12506

MANICURÓZÓ NŐ házakhoz ajánlkozik. Str. Bratianu (Weitzer János-utca) 10. 2959

ÜGYESEN rajzol 4 középiskolát végzett fiúk építészeti irodába gyórnoknak felvételnek. Steiner építész. Str. Cloșca 7. 2956

KÉT FIATAL vas- és fűszer ker. segéd Julius elsejével alkalmazást nyer Pancotan, Dimitrescu Aurel cégnél. Román nyelv ismerete okvetlen szükséges. 2862

KERESKEDELMIT VÉGZETT fiatalember irodai alkalmazást nyer Vulcu J. maxim gépgyárában, Arad. 2891

NÉGY KÖZÉPISKOLÁT végzett fiatalember irodai gyakornoknak felvételük Vulcu J. Maxim gépgyárában, Arad 2890

MINDENES LEÁNY felvételük Hammer Vilmos varógépraktárába Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 5-6. 2942

Vétel és eladás.

IGÉN ELEGANS kiváló gyártmányu alig használt gummikerekü Victoria-hintó eladó. Cím a kiadóhivatalban. 500

NYÁRI IDÉNYRE grenadnók és mosóárúk olcsón szerezhető be Strasser divatruházában, szemben a Luthéranus-templommal. 2516

JÓ ÁLLAPOTBAN lévő, használt biciklit keresek megvételre Ehrenfeld fűszernagykereskedő. 2952

FARKASKUTYA, hathetes, nőstény, eladó. Cím: Wallinger hirdetőjében. 12367

HÁTSZOBÁS modern lakberendezés repatriáltatás miatt eladó. Cím: Wallinger hirdetőjében. 12367

ELADÓ olajfestmények, antik tárgyak, butorok, sztalakozni, csipke, kézimunkák, és különféle tárgyak. Str. Constatorului (Batthányi-u) 19. kapuval szemben. 12506

KITUNÓ szénsavas tórus ásványvizek, arzénos, vasas bel- és külföldi gyógyvizek ékezték. Kardos ásványvízkereskedő. 2954

ELADÓ ebédli butorok, abroszok, női és gyermekruha, fürdőruha, cipő 140 cm. fűzőre posztó, villanylámpa. Str. Mocioni (Uroxy-u) 14. 2957

SANITAS kézzel készített állapottban megvételre kerestetik. Folkman Str. Cornel Popescu (Edelspacher-u.) 8. 12508

CSEPLŐSZERKESZÉNY 8-as 10 éves éves szíjakkal jutányosan eladó. Pozsler János. Ujarad Fa utca 17. 12508

BUTOR ebédli és hálószobák olcsó árban kaphatók Wiegandfeld butorraktár. Str. Emilescu (Deák Ferenc-utca.) 4836

MINDENKÉNT TÖBBET FIZETÜNK képekért, bronz márvány és porcellán figurákért, perzsa szőnyegek, argamant-műanyagokért, török kendőkért, antik és modern butorokért, zongorákért, modern és antik dísz tárgyakért, japán vázákért, régi ezüst és arany műtárgyakért, mindennemű műbeszél régiségekért. Szépművészeti Salon Str. Emilescu (Deák Ferenc-utca) Ortmay-palota. 11911

KÖNYVTÁRAKAT, hangjegyeket, maros árúkat vesz Keszeli könyvkereskedése. 12191

LEGMAGASABB ÁRBAN VESZEK ezüst és szőnyeget, zongorákat és pianót Salon Artistique Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. 11898

ARANYAT magas áron veszek. Reiner József Luthéranus templom mellett. 12301

HASZNÁLT STAINOL-PAPIRT minden mennyiségben VESZÜNK. Szilágyi si Comp. köedénygyár, Piata Stefan cel Mare (Vilmos császár-tér) 4. 2875

FEHÉR dupla kézimunka ágyterítő eladó. Str. Joan Kalvin 38-40. 2941

TEKERCS CSOMAGOLÓ PAPIR vékony és vastag minőségben olcsón beszerezhető Knieszer papírkereskedőnél Str Tudor Vladimirescu (Dobó-utca) 1. 11851

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, figurákat, vázákat, szobrokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, festményeket, mindenféle ezüst tárgyakat, perzsa és szimmaszőnyeget, dísz tárgyakat és egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique (Bul. Regina Maria 20. Fischer Eliza-palota) Alkalmi ajándékok és bevásárlási forrása. 11691

HASZNÁLT OLOM megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóban.

Ingatlan.

STR. PÉTRU PIPOS (GÁAL LÁSZLÓ-utca) 23. sz. sarok magánház eladó 2950

HÁZAK korcsmával, fűszerüzlettel, mézszárszékkel, pékséggel eladók. Bővebbet Wallinger irodában. 12368

REPATRIÁLTATÁS MIATT több belvárosi 3-6 szobás szép modern magánház sürgősen eladó. Bővebbet Wallinger Irodában. 12368

KIS MAGANHÁZAT megvételre, esetleg bérbe keresek. Üzlettel előny. Cím a kiadóba kérek. 2954

KÉTSZAZ holdas esztendő Aradmegyében 1800 leiert holdanként sürgősen eladó, átírás biztosítva. Kisebb nagyobb magánházak sürgősen eladók. Bővebbet Cornul Vánatorului, Vadászúrti kávéházban Szerénél. 11786

Üzletek.

KERESÉK megvételre, esetleg lezárolásra helybeli vagy vidéki célponton fűszereket, vagy más üzletet. Ajánlatokat „Kelet” jellegre a Kelet lapirodába kérek. 12506

Oktatás.

LICHUMI román nyelvű tanár ad román nyelvből külön órákat; előkészít javító, pótvagy felvételi vizsgára bármely tantárgyból. Felvilágosításért az érdekeltek a strada „Moise Nicoară” (Petőfi) 10 II. em. 6. szám alatt fordulhatnak. 2904

Ellátás.

URILEÁNYT teljes ellátásra elvállalok. Cím: Wallinger hirdetőjében. 12867

Különféle.

MULT VASÁRNAP f. hó 25-én, este hatás közben hajtási könyvecskémet elvesztettem, száma 186. Kérem megtalálótól jutalom mellett azt a rendőrség átadni. 2953

TÁRSAT keresek egy vidéki nagyforgalmu városban létesítendő bórkereskedéshez. „Virágozó üzlet” című ajánlatokat Wallinger hirdetője továbbit. 12368

EZERJÓFÓ gyomorfájás pártatlan hatásu szer gyomor és bél bántalmak, étvágytalanság, hányinger, felfuvaltság, emésztési zavaroknál. Dr. Földes Györcy szerár Aradon. 10831

MINDENFÉLE modern hajmunkák legolcsóbban Fischernél, Strada Marasesti (Kossuth-utca) 58. Haját veszek. 2604

Brillians

köveket, arany és ezüst 12017 árakat magas áron veszek:

KUN, ékszerész.

Megvételre keresek szép magánházakat 179

Eladók szép bérházak.

kertészeti terek, épülettel jutányos bér. Köreszűrti előnyös feltétellel kieszakók

Szűcs F. Vilmos, Ad

Str. Alexandri (Salac-u.) 382.

KORPA

elsőrangú minőségben ragontételekben is kapto:

GARDOS & BORNSEIN

Arad, Str. Eminescu Deák Fl. 40

Eladásra ajánlunk:

Budapesten a VII. kerületben nyörű szép modern bérházak 41 kettős háromszobás lakással 8.000 mgar koronáért :: Csikmegyében 48 kfgazdasági terület :: Csikszentadán 7 szép emeletes ház gazdasági épükekkel :: Pancotán 15 kh. gazdasági terület épületekkel :: Sajtény községben a tén ház üzletheziséggel :: Vágóhid-utpan modern magánház gazdasági épükekkel :: Piata Plevnei (Árpád-tér), Sda Sft. George (Dezso-utca), Str. Jo Weitzer (Vas-utca)ban nagy bérházak Strada George Jonescu (gróf Károlyi) Doamna Purgly- és Cornel Popescu (Espacher) utcákban kisebb magánházak üzletek :: A város központján jömenet hentes-mészáros üzlet teljes berendezéssel sürgősen eladó :: Továbbá 2016. bírtok, ebből 1795 kh. ósardó, a tőhgzazdasági terület :: Prompt szállítárajánlunk I minőségű hőmentes mezet, hnyi koksz, kőssenet, rőng- és épület nagyobb mennyiségben.

Megvételre kerünk:

kisebb-nagyobb bér- és jánházakat, szőlőt, vendégköt és fűszereket, tűzifát, erdőt és birkokat.

„ASTIA”

Általános Áru, Termétyingatlan és Pénztgyűnkesség, Incassó sztetés, Engedményezés és hiteltudó (Információ) iroda Arad, Bulvardul Re Ferdinánd I. No. 19., et. (József főherceg) 10. szám, I. emelet. 12868

Szücsök és szörmekereskedők
mindenfajta tengerentúli és római
juhborókat
nyersen, elkészítve és festve
valamint mindenféle
szörmet
beszerezhetnek
ALTER DÁVID utóda
kir. udvari szállítónál.
ALAPITVA 1847. 2429
BUCURESTI, Str. Oituz (Covaei) 10. sz.

Minden pénzt megér az Aradi Közlöny apróhirdetése.

Közvetítő az Aradi Nyomda Vállalat rotációs székén. Kiadóhivatal: Arad, Nyomda Vállalat.